

בחודש יולי 1977 היו אזרחי ישראל עדיין המומים מתוצאות המהפך הפוליטי שהתחולל בבחירות חודשיים קודמיו. עיני הכל היו מופנות לממשלה החדשה, שזרחה החלה ככהונתה. הרחווח סערו סביב תוצאות הבחירות להסתדרות. מינויו של משה דיין כשר-החוץ בממשלתו של בגין והוויכוח המתמשך על הצטרפותה של ד"ש לממשלה.

רק מעטים התעניינו אז במה שהתחולל במדינה השכנה, מצריים. הידיעות על הקרבות שפרצו בגבול מצריים-לוב במחצית השנייה של חודש יולי, נדחקו לשולי החדשות על-ידי ידיעות פנים, ובעיקר על-ידי הצהלה וההתלהבות הכלליות מקבלת-הפנים שערך הנשיא ג'ימי קארטר למנחם בגין בביקורו הראשון בארצות-הברית.

אולם אותה מילחמה קצרה שהתמשכה שישה ימים, בין מצריים ולוב, שנשכחה זמן קצר לאחר-מכן בסערת המאורעות המסחררים, היתה בעלת משמעות גורלית דווקא לבני ישראל. מה שאירע במלחמה זו בישראל, למעשה, את התפנית ביחסו של נשיא מצריים אנוואר אל-סאדאת כלפי ישראל וכלפי ממשלתו של מנחם בגין. המהלכים החשאיים שקדמו למלחמה זו הם שיכנעו, למעשה, את סאדאת האמין כי ניתן להגיע לידי הסדר שלום דווקא עם מנחם בגין, והם שהניעו אותו לפתוח ביוזמת השלום שלו.

התפנית ביחסו של סאדאת כלפי בגין וכלפי ממשלת ישראל היתה חדה, לא הדרגתית.

כאשר נודעו בעולם תוצאות המהפך הפוליטי בישראל, נולד מייד החשש כי כינונה של ממשלה ימנית-ניצית בישראל עלול להוביל למלחמה נוספת, בלתי-נמנעת. בין ישראל למדינות-ערב. במשך קרוב לחודשיים מאז ה-17 במאי 1977, יום הבחירות, היו העיתונים גדושים ידיעות על המתח הגובר והולך בין מצריים וישראל.

שלושה שבועות אחרי הבחירות התלוננה ישראל, כי המצרים מפרים את הסכם-ההפרדה בסיני כשהם מעבים את קווי-הסם, ומכניסים לסיני כוחות מעבר למה שהותר להם בהסכם-ההפרדה. היילי טרגרף הלונדוני דיווח, כי מצריים עיבדה אסטרטגיה חדשה של מילחמה מוגבלת בישראל, תוך גרימת אבידות כבדות. "שר-החוץ המצרי, איסמעיל פהאמי, הצהיר אז גלויות: "בגין צריך לכפר על עברו על-ידי ניסיון להיפוש פתרון של שלום. אם לא ישנה בגין את השקפתו, נתקרב למלחמה!"

גם הנשיא סאדאת עצמו ניראה קיצוני בהצהרותיו יותר מאשר קודמיו, בעת שנראה היה כי עומדים לכנס את ועידת ז'נבה. ב-14 ביולי עוד הצהיר סאדאת: "גם חמש שנים אחרי חתימת חוזה-שלום לא נכון יחסים עם ישראל. לא אשים קץ למצב הלוואי, עד שאחרון החיילים הישראליים יפונה מהשטחים!"

אולם יומיים אחר-כך, יכלו חדי-העיץ להבחין בשינוי הטון של סאדאת כלפי ישראל. הנשיא המצרי הוסיף אומנם לטעון כי "בגין נסע לארצות-הברית לבלבל את דעת הקהל", אולם יחד עם זה כבר התרכך, טען כי "לראשונה מוכנה מצריים להפסיק את מצב הלוואי שלה עם ישראל ואו תתייבה ישראל, לראשונה בהיסטוריה, בשלום". חמישה ימים לאחר-מכן פרצו הקרבות בגבול המצרי-לובי, כאשר כוח מצרי פלש לכפר לובי המרוחק כ-16 קילומטר מהגבול. פרצה מלחמת ששת-הימים המצרית-לובית, שנראתה באותם ימים בלתי-מוכנת ובלתי-ברורה.

ידיעה סנסציונית

בילעדי

סאדאת טען אז כי הוא נאלץ לפעול נגד לוב בגלל פעולות החתירה של קדאפי נגד מישטרו. מטוסים מצרים הפציצו שדות-תעופה לובים, והלמו בכוחות-שיריון של הצבא הלובי.

אולם הפעולה המרכזית של המתקפה המצרית נערכה רק ארבעה ימים אחרי שהחלו הקרבות במידבר המערבי. ב-25 ביולי פשטה יחידת-צנחנים מצרית, מוטסת במטוסים על נווה-מידבר בעומק של 35 קילומטרים בתוך לוב, לדיבר העיתונות המצרית באותה תקופה. נערכה הפשיטה הגדולה על מחנה-אימון של טרוויסיים.

באותו נווה-מידבר שבעומק לוב הוכשר כוח מיוחד, שתוכניתו היתה לחדור למצריים ולערוך בה פיגועים חבלניים במטרה להפיל את מישטרו של סאדאת. שם התאגדו בצוותא אנשי חזית הטרור הפלסטינית, מתנדבים לובים ושמואלים מצרים, ממחנה-אימון מישטרו של סאדאת. רק לאחר שחולל מחנה זה ומרבית שוכניו נטבחו, הסתיימה מלחמת מצריים-לוב. לימים הודו המצרים, כי חיסולו של אותו מחנה-טרוריסטים היה המשימה העיקרית, והחשובה ביותר, שבגללה פתחה מצריים במיתקפה על לוב.

ראוי לציין, כי בעת שהתנהלו הקרבות הצהירה ממשלת ישראל, פומבית, כי בשום פנים לא תפר את הסכם ההפרדה בסיני, גם אם תיאלץ מצריים להעביר כוחות

הסוד השקט ביותר

מה קדם לביקורו של סאדאת בירושלים?

צבא מסיני לחזית לוב. הצהרה זו שימשה בסיס לכמה הצהרות שהגיעו ממסוקוה ומטריפולי, במהלך המלחמה המצרית-לובית ואחריה, שעל-פיהן ניצבה ישראל מאחורי המתקפה המצרית. רדיו מוסקוה טען אז, כי היתה זו ישראל שסיכסכה בין מצריים ללוב, ממשלת לוב פייסמה כמה הצהרות, שבהן טענה כי ישראל היא האחראית למיתקפה המצרית. טיים מצרי שהופל בשעת התקפה על בסיס לובי ונגלה בשיב, אולץ לטעון כי סאדאת אינו אלא "מרגל ישראלי". באותם ימים ניראו טענות אלה מגוחכות ומשוללות כל יסוד. אולם כיום ניתן לראותן באור שונה לחלוטין. בשבוע שעבר פירסם העולם הזה (2124) במדור תשקוף ידיעה סנסציונית שרק מעטים ידעו לקרוא את החבוי בין שורותיה. הידיעה נשאה את הכותרת "סאדאת

חב חוב אישי לבגין" ונאמר בה, בין השאר: "סאדאת לא ייכנע ללחצים המופעלים עליו מצד מדינות כמו סעודיה וכוויית, להכריז על כישלון יוזמת השלום שלו, ינסה להשאיר את הדרך למשאומתן עם ישראל פתוחה עד כמה שאפשר, כך טוענים נציגים מצריים רשמיים בחו"ל.

"הם מסבירים תחזית זו בהסבר שיש בו כדי להטיל אור חדש על יוזמתו של סאדאת ועל נכונותו לבוא לירושלים. על-פי טענה זו חב הנשיא סאדאת למנחם בגין חוב אישי שאותו לא ישכח לו לעולם.

"חוב זה" המשיכה הידיעה הבילעדית וסיפרה, נוצר בימים הראשונים אחרי המהפך הפוליטי בישראל, בעת חילוטי השלטון. עניין מסויים שהובא להכרעתם של ראשי-הממשלה יצחק רבין ושר-הביטחון דאז, שימעון פרס, נמסר להכרעתו של בגין, למרות שטרם כיהן אז כראש-הממשלה בפועל. להחלטתו של בגין באותו נושא היתה השפעה מכרעת על מעמדו של הנשיא סאדאת במצריים. בעיקבותיה נולדו בליבו תיקויות כי יוכל להגיע עם בגין להסדר-שלום, והחלו המהלכים הראשונים שהובילו למסע הנשיא המצרי לירושלים.

עד כאן, הידיעה שפורסמה בגיליון העולם הזה בשבוע שעבר.

חובו של סאדאת לבגין

■ **יום אחד בלבד** אחרי הפירסום — הסתום למחצה — בעולם הזה, הופיע הגנרל האמריקאי ג'ורג' קיגן, מי שהיה מפקד המודיעין של חיל-האוויר האמריקאי, בסימפוזיון שנערך בוואשינגטון מטעם המכון האמריקאי למחקר במדיניות-חוץ. נושא הסימפוזיון היה: "המאון האסטרטגי במזרח-התיכון והשלכותיו על המדיניות ה"אמריקאית". באומו לפני חברי המכון חשף הגנרל קיגן, לראשונה, גילויים שלא פורסמו מעולם.

טען קיגן בנאומו: "מידע מודיעיני מישראל סייע, פעמיים, למנוע הפיכה בחצר המלכות בסעודיה, וכן לסכל פעמיים או שלוש ניסיונות-התנקשות — בהשראה סובייטית — בחייו של נשיא מצריים."

קיגן לא פירט מתי וכיצד נמסר המידע המודיעיני מישראל למצריים, אולם דבריו היוו אישור פומבי ראשון לתיאוריה המהלכת זה כמה חודשים בין עיתונאים זרים, בעיקר אמריקאים, לגבי המיפנה שהתחולל אצל הנשיא סאדאת, ואשר הניעו לפתוח ביוזמת השלום שלו.

על-פי גירסה זו הגיע לידי ישראל, בדיוק בתקופה של חילופי השלטון בין ממשלות המערך הליכוד, מידע מודיעיני חשוב שנגע ישירות למצריים. ללא כל קשר לישראל, בעת חילופי השלטון הועבר המידע שהתקבל לידיעתו של מנחם בגין, ולדידו נמסרה גם ההכרעה מה לעשות בו.

בגין התעניין או אצל קודמיו לשלטון מה היו הנהגים המקובלים בעבר במיקרים כגון זה. נמסר לו כי בדרך-כלל היה מקובל לשמור מידע כזה בסוד, או להעבירו לידי סוכנויות הביון האמריקאיות, כדי שיעשו בו כחפצו או ישתמשו בו למטרותיהן. בגין, על-פי אותה תיאוריה, תמה על כך ושאל: "מדוע לא להעביר את המידע ישירות למצריים?"

כתוצאה מכך נמסר למצריים, בדרך ישירה, המידע שהגיע לידי ישראל ואשר כלל פרטים על ההתארגנות בלוב, שמטרתה להכשיר יחידות-טרור שיפעלו במצריים כדי להפיל את שלטונו של סאדאת, וינסו אף לחסלו פיסית.

תחילה התייחסו המצרים, כך טוענת התיאוריה, באי-אמון ובהסתייגות, להמלונות המידע שהגיע אליהם מיש-ראל. אולם כאשר אימתו חלק מהמידע, החליטו לחסל את בסיס-האימון של הטרוריסטים בלוב עוד לפני שאלה יחלו בפעולתם המתוכננת במצריים. כתוצאה מכך פתחו המצרים במיתקפה על לוב. את האישור הסופי למידע שנמסר להם קיבלו בעת הפשיטה על נווה-המידבר, ששימש כבסיס-האימון הגדול ביותר להתארגנות האנטי-מצרית בלוב.

על-פי גירסה זו, המידע שנמסר למצרים על תוכניותיו של קדאפי להפיל את סאדאת, לא היה המידע היחיד שנמסר להם ישירות. בדרך דומה סוכל ניסיון-התנקשות בהשראה לובית בבניאט סודאן, ג'עפאר אל-נומיירי, בן-בריתו של סאדאת.

סאדאת קיבל את העברת המידע החיוני ישירות אליו כמחווה של רצון טון מצד מנחם בגין, וכרמז לכוננות מצד בגין לפתוח תקופה חדשה ביחסים שבין ישראל למצריים. כתוצאה מכך נפתחו מגעים ישירים בין נציגים מצריים וישראלים בדרגים נמוכים, ואלה סללו את הדרך לקראת פגישות בודדות גבוהים יותר. באותן הפגישות, שתאוריים על אודותן החלו מסתננים לכלי-התיקשורת רק באחרונה, הוכשרה הקרקע ליוזמת השלום של סאדאת ולביקורו בירושלים.

שבה בוצעה ההצתה, ישן עם אשתו בביתו. אלא שכאשר תמו ימי מעצרו של שוי ראפי והוא הובא ממישטרת חולון לבית-המישפט בפעם השלישית, חל מיפנה מפי-תיע, חוקרי מרחב יפו הציגו לפני השופט מידע סודי, וזה השתכנע בריבמקום ועצר את שוראפי ל-15 ימים נוספים. מאז לא שוחרר, הוא הועמד לדין בנובמבר 1977, נעצר עד לתום ההליכים המישפטיים נגדו, וישב במעצר עד לזיוכויו — השבוע.

בכתב-האישום שהוגש נגד חאפו שוראפי טען התובע, עורך-הדין סברין שרטר,

מישפטים על ניסיונות לרצח. משניהם זוכה. החוקרים חשדו שהמציתים האלמוניים התכוונו להתנקם באחיו של יוסף, סולומון (סלים) משראוו, הידוע כמי שסייע למישי-טרה בלכידת סוחרי-סיסם ביפו. בפקודת השופט נעצר חאפו שוראפי לשיבעה ימים, ולאחר-מכן הוארך מעצרו בארבעה ימים נוספים. נראה היה שבידי החוקרים אין ראיות מפלילות נגדו. הוא מסר אליבי לגבי מעשיו בליל המקרה, וטען שבשעה 3.30 לפנות-בוקר, היא השעה

כתוצאה מן ההצתה ניכווה קשות הילד יוסף משראוו (12) בכל חלקי גופו, אושפז בבית-החולים והיה שרוי בחוסרי-הכרה בי-משך יותר מחודש. מאז עבר הילד שישה ניתוחים, אך חרף מאמצי הרופאים נותר גופו חרוך ומלא צלקות מעוררות-חלחלה. צוות-החקירה המיוחד שהוקם במטה מרחב יפו, בראשותו של רביפקד אברהם דגון עזרי, למחרת המקרה, כמה עשרות חשודים, וביניהם חאפו שוראפי בן ה-29, עבריו מוכר למישרטה שנחשד בעבר כסוחרי-סיסם ואף היה נאשם בעבר בשני

סגן בכיר ראשון לפרקליט מהוז תל-אביב כי הנאשם, יחד עם אחרים, שידח בליל המקרה אוש בדרית ממשפחה מש-ראווי ברחוב התפוח ביפו, כי שפחה זאת על-ידי זיקת מיכל-בנון וקופסת-גפרורים בווערת דרך חלון הבית וזי בכך גרם כוויית חמורות ליוסף משראוו בן ה-12. הוא הואשם בהצתה ובניסיון-לרצח. **הקלפה במעצר.** המידע הסודי נגד שוראפי, שהפך בינתיים ראיה נגדו במיש-פט, התבסס על עדותו של זאב ומריטוב, (המשך בעמוד 40)